

[33]

Centralizacja Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.

Ogółu tegoż Towarzystwa.

Obywatele,

Po wykonaniu sprawy postępkami Sekcji Spanteonu wywołanej, pierwszą z kolei czynnością, jest dopełnienie składu przyszłej Centralizacji.

Zataczona przy niniejszym Okólniku Tabella, obejmująca szczegółowe ostatniego głosowania wota, okazuje iż jeden tyśko członków potrzebną większość otrzymał. Dwóch zatem dotąd członków, Heltman Wiktor i Malinowski Tomasz, do składu przyszłej Cend^{ej} powołanych zostało. Wyborem trzech nieistających jeszcze rając się teraz macie, Obywatele!

Wiadomo Wam dostatecznie w jakim stanie znajdowało się przed chwilą Tow^o nasze. Udani de moiściwi pochlebiali sobie zniszczyć jedność myśli Waszych, osłabić wiarę, zachwiać przekonanie, wewnętrznie wprowadzić anarchią. Wątpliwości nieuległo iż podobne zamiary rozbiła się o masę jasne sobie własnej pojęcia, mającą; leca również takdem było do przewidzenia, iż pojedynczy członkowie, w większej lub mniejszej liczbie, zgubnemu wpływowi mogą uleść, mogą dać się uwieśsi myśli do wykonania wprawdzie niepodobnej, ale pięknej w sobie, mogą uwierzyć potwarzom, zając z drogi prawdziwej lub o jej nieomyślności zwątpić. W każdym albowiem przypadku, każdy silniejszy ruch zewnętrzny, zawsze chociażby najslabsze i znajdując echo - i w naszem też Tow^oie znaleźć je musiał.

Dlatego to postępkowały iż Duch z zewnętrznie przyniesiony, zaczyna wpływać na przekonania tych właśnie członków, których znakomita część Tow^oie zaufaniem swojem dotąd otaczała i do kierunku in-
teresy ogólnych powołai zamierzyla, musielimny wstrzymać rozpoczęcie na członków Cend^{ej} i wybory, od-
łożąc je do czasu zupełniejszego i osób i samiej rzeczy wyjaśnienia.

Nie chcemy tu — Obywatele rozwódzić się nad tem, co sami tak dobrze czujecie, iż dla osiągnięcia celu uświadczenia naszych potrzeba silnego i harmonijnego podzielenia całej Tow^oie masy i na osobnej jego instytucji, z ratem członkowie do niej powołani, przynieść z sobą powinni niewątpliwą większość, iż myśl Tow^oie czysta, cała, ze wszystkimi jej następstwami, jest ich myślą. Ostatnie wy-
padki więcej jak kiedykolwiek główne pojęcia Tow^oie rozjaśniły i nieprzebytej oświaty linią demar-
kacyjną, między obłądą szlachty a szczerością prawdziwych ludzi obronioną podzieliły. Kto tych gło-
wnych pojęć, z całą mocą wewnętrznego, na wszechstronnem ich ocenieniu opartego brzechowania nie
podziela, członkiem Centralizacji być nie może; Cend^o albowiem, nie będąca czystym wytyśnięciem
myśli Towarzystwa, postamitstwa swojego spełnić nie jest zdolna; w czynnościach wewnętrznych nie-
wzajemna harmonii, zewnętrznie zutichnie, głównego celu nie osiągnie — zdawać z ufaniem nasze. Na takie
niebezpieczeństwo musiałoby Tow^oie być narazić, dotonywając wybory wśród dwakki, która nowe wznie-
miała śmiałość i na rzecz samą i na dzielające osoby.

Skutek więc przestępowania nasze. Rozbierając ostatni Okólnik, znajdziecie Obywatele
członków nie tak jasno i silnie myśl słasze pojmujących, jak my je sami pojmujemy: oddzielecie iż do
kierunku działań, które mocnem przekonaniem prowadzone być powinny, niepewni i wahający się
powołaniami być nie mogą. Dłuzsza rozważa i ciągły słasze wpływ, rozszerza, z czasem ich pojęcia,
przekonania wzmacnia. Pewni nawet jesteśmy iż manifestacje Wasze, nie, jednego chwilowo zbła-

Kanego, na prawdziwą drogę zwrócić zdolają; lecz nim to nastąpi, surowymni być należy w wyborze osób; od których od znaczącej części pomysłowości sprawy ogólnej zawisła.

Dziś więc dopiero, usunawszy ostatnią decyzją Włazę główną nowych zamierzeń powody, o kais zawsze politycznym Tow. nieprzyjaciółtom, iż prawdziwie ich zamiary starannie ukrywano odgadnąć umieliście, grzmi na zewnątrz jednością myśli i głębią pojęciem jej, wewnątrz od tajemnych wpływów woli wolni, dziś, możecie już Obywatela, z całą znajomością zewnętrznych okoliczności i wewnątrz zewnężnego stanu Tow. zając się ostatnią z przygotowańczych czynności, dopełnić składu przyzłej Centralizacji.

Nie będziemy tu powtarzali uwag, jakie nad ważnością tej czynności nie jednokrotnie mieliśmy sposobności przedstawić. Misya Tow., a tem samem naczelnej instytucji, tak wyjasniła na została, iż najmniejsza o niej wziętość, czystych Tow. pojęć więcej już zaciemnić nie zdolają. Dla Polski, nie dla taktstwa pracujemy, w Polsce gdzie żywność, nardowe, wszechmocne spoczywają siły działac chcemy: na rodzinną ziemię, zanięci czystą myśl demokratyczną, jest najbliższym Tow. celem. Dla pokonania liczących przeszkód jakie i tu i w kraju są, porożstaniame, potrzeba siły, a siła ta leży całkiem w niezachwianej wierze w prawdę i siłotę wyznawanych przez nas zasad. Te wiara w całej czystości wyobrazić powinna naczelna instytucja. Dotychczas Tow. wzięciu nie mogło o dobrej wierze wszystkich członków swoich: ostatnie wypadki okazały iż znalazło się wśród nas kilku lub dajmniej myśli znięających; znaleźli się również wziępoliwi, czy mniej śmieli, czy też zrecniej tajemne zamiary ukrywający. Zwróćcie na nich bacność Wasze, Obywatela! i tych tylko powołajcie, którzy czysto, wywarnie, śmiało, otwarcie, bez ogródek, myśl Wasze, podziela. Jeżeli kiedy to teraz, wśród najusilniejszych o jej skrzyknienie, wótowan, strzeżę powinniśmy wszelkiemu siłami; nieśkważonego jej zachowania. Powiernicy wasi, co w imieniu Waszem dokonują, mają czynności, przez całą maję dokonać się nie mogące, powinni być najcałniej szymi stróżami tego, co się z taką pracą i poświęceniem przez lat tyle na Towie w tajemnym wyrobili. Bieda nam! jeżeli w niepewne dłonie, dostanie się kierownik działań, które silna tylko ręka poprowadzić zdolają.

Najmocniej przekonani o tej prawdzie, o potrzebie Czystej, czystą myśl Tow. wyobrażającej, zwaliśmy przy pierwszych razach wyborach takich ludzi, którzyby temu najistotniejszemu warunkowi, obok innych niezbędnych przymiotów, z całą czystością i najgłębszym przekonaniem odpowiedzieć mogli. Stanowisko na którym postawiła nas Tow. wola, w rozeh stronni: jej i osoby i bierzące potrzeby obiejżei dozwadala. Jeżeli wola pojedynczych członków, rozważame, przezornie, ze znajomością rzeczy, nie na ostep są dowane; wota Centralizacji, wierzę jeszcze przezornoscia, rozważa, znajomością rzeczy nacechowane być powinny. Uczyniliśmy zadość tej powinności, tak przy pierwszym jak przy ponownem wótowaniu. Rozpatrując się w pierwszej (na str. 391) i w drugiej (na str. 479) Tabeli znajdziecie Obwatela-ix wota nasze nie na tychże samych padają członków, co zrodzi w Was może wziętość, czy jedna i taż sama myśl cngle nas ożywiła. Dla tego sądzimy iż obowiązkiem jest naszym naprawić edliwie się przed wami z tej pozornej niejedności. Naprawiedliwienie to za tem konieczniejsze udużamy, iż objaśnienia, takie nawet jak tu dane być mogą, mocniej ze jeszcze wraca światło na kwestja, którą obecnie wótowaniem ostatecznie rozstrzygnąć mają.

Dopóki czynności Tow. centralizowały się w Ckcyjach, napřed w daryżkiej, potem w potawenskiej, stanowiące na zewnątrz, na kraj działania, przedsiębrane być nie mogły. Skład podobnych Centralizacji niepokonana był do tego przekada. Za objęciem kierunku działań przez obecna Cend., cała jej usiłność zwrócona została, na otworzenie dróg jaskiemu przedtem pojedynczy tylko członkowie pływając się poważem Tow. imieniem, na kraj działali. Nie możemy tu wchodzić w szczegóły tych czynności, ani nawet ogólnego ich rezultatu przedstawić, powinniśmy tylko iż przybycie brai, naszych z Krakowa, nastrczyło nową sposobność przeniesienia do Tow. tych działań, które dotąd przez pojedyncze osoby dotowywane, potrzebują jedności i

dotychczas i nie przedstawiały. Dla tego staraliśmy się bliżej poznać się z tymi, których nowo przybyli bracia za reprezentantów swoich zdawali się ubierać, mieliśmy nawet sposobność osobliwie poznać jednego z nich, członek Tow. Teofila Januszewicza. Obywatel ten nie tylko uroczyście zapewnił nas, iż wszyscy członkowie swoje przysiężę Centralnej instytucji złożą, ale nadszedłszy do jej składu powstającym został, woli Tow. postawianym będzie; zapewnił nas również o statucie samem dla Tow. i sposobieniu Ob. Robiniskiego Fran. Takie zapewnienia, połączone z wiadomościami jakie i każdy o politycznej wierze, pojęciach i przestrojach tych dwóch członków powzięliśmy, skłoniły nas do dania na nich wotów naszych (obacz tabelkę str. 391). Pomnożenie stosunków, połączenie przestępych z teraźniejszą ziemią i na przysiężości przedsiębrać się mającemu cywilizacji, mi prokrowata kombinacya osób od dawna w Tow. pracujących, ze swierzymi krajem reprezentantami. Do nich już istniejących, nowa przybywała siła.

Tym czasem w rzeczy samej postać wzięły nadzieje nasze omylone zostały. Do ogłoszenia wyjątku z pierwszego wotowania, przez które myśl swoje nie durawacanie objawiło Tow. nich od dawna przygotowany jawniej okazywać się zaczął i podanych przez nas na członków do Cend. za sobą pościagnął. Dostrzegłszy niewątpliwie tego oznaki, nie mogliśmy przy powtórnem wotowaniu, powtórnem na te same głosować osoby; porzuciliśmy wota nasze na innych członków (obacz tabelkę na str. 479) w przekonaniu, iż korzyści z pomnożenia stosunków wyniknąć mogące, nie potrafią wynagrodzić szkód, jakiby pościagnąć za sobą musiato współdziałanie z ludźmi, którzy jeżeli nawet przeciwniej Tow. myśli nie żywią, to już przez samo zważanie na przerekodami i to drobniemi jeszcze, do śmiatych i rozległych przedsięwzięć nie są zdolni. Postrozenia nasze wrotcie się sporadziły. Ob. Rozychki w ścisłych z Ob. Januszewiczem zostający słowno-kach, opuścił Tow.; Ob. zaś Januszewicz miejsca w przysiężej Cend. odmańwia. Piśmo jego za pośrednictwem Sek. Metz w jej ekspedycyi z d. 24 kwietnia przestane, dołtownie tu umieszczamy:

„Ponieważ zobliczenia wotów z d. 15 stycznia w odnośności do wyborów zamierzają mnie powtórnie na członka Cend. ale brakuje stosownej prawni większości, gdyż dwóch wiekura odemnie mających ilość wotów, objawili powody dla których tych obowiązków pełnić nie mogą, a ja nie miałem tej sposobności, przeciw, chociażbym im wymagana większość nateraz miał być powstającym, że nie przyjmę, niniejszem w przedzam — bo postanowienie względem Cend. Tow. od dnia 1679, z d. 29 Marca n. b. ogłoszone zdaniem mojem jest ogólne i nie odpo-wiednie przeznaczeniu swojemu, a ma służyć za normę przyszłemu składowi Cend.; przy przedstawieniu projektu tego prawa, podałem moje uwagi i powody dla których za odroczeniem go byłbym, (należałbym wtenczas do składu Sek. Privas). Zanim obowiązki nie zostały woli ogólni, mniem oceniam wole wsrzechwładztwa i być jej posłusznym, ale inna rzecz jest wypełniać przepisy jako członek Tow., a inna być członkiem Cend. jego mającej większość według zapadłych uchwał. Jestem zdania, że tam, tylko ci sto oownie powstaniu odpowiedzieć mogą, co łączenie z większością powody zapedłej uchwały pojmują; ja zostałem w mniejszości i inne potrzeby upatrującej. Podejmując się działania wedle normy nieugumntowanej na przekonaniu i śmianem, byłoby to jedno co się podjąć dla tego, aby być w liczbie wybranych i albo zawodzić zaufanie, albo nie mierząc się do składu, inna rzecz (zgodnie jednak z większością) pojmującym. Dla tego, postawiam, obowiązków członka Cend. Tow. przyjmę nie mogę, i chociażbym stosowna prawni większości był powstającym, nie przyjmę. Nie wstydzie przeto na mnie Obywatela, pro-sze. Alże może być jeszcze i ten przypadek, że i z odbytych wyborów 23 kwietnia n. b. nie wszyscy będą mieli potrzebna większość, przeto upraszam Sek. Metz, aby to moje oświadczenie przedstawiła Cend. do celu, jeżeli by z braku odpowiedniej większości wotów Cend. jeszcze raz termin do wyborów zmaglona była narodzić, aby w odnośności oznaczają tym termin, moje oświadczenie do wiadomości ogółu podała, lub gdy bym był wybrany (co się nie spodziewam, bo uprze-

* Obacz zdanie Obywatela Januszewicza nad projektem postanowienia o Centralizacji na str. 316. pod napisem: Wniosek jednego członka z Privas — na str. 327 pod N. 1. — na str. 332 pod N. 13. — na str. 348 pod N. 48. — Wotów swoich członków ten na postanowienie o Centralizacji nie złożył.

„do sprzeczliwym ciałonkóm znajomych mi w deszczach w których na mnie wotowano) aby Cend^z podał, to moje oświadczenie jako wypowiedzenie się od obowiązków ciałonka Cend^z” /pod/ Teofil Januszewicz.

Obramione, owinięte powłoką, powyroczem piósem objętych, zostawiamy własnemu Tow^z sądowi. My zaś powtórzymy tylko to, coście My sami Obywatele nie raz już powiedzieli; iż Tow^z nasze, wszechmocnymi siłami; wiara, poświęceniem, wytrwałością - ożywione, prozomych opinii kłótni nie potrzebuje; i jak w Tonie własnym przechowało bez skazy i rozwinęło myśl narodoza; tak równie wyrobic potrafi nowych do jej urzeczywistnienia ludzi, nowe znajdzie środki, nowe działańia drogi, od zużytych nieskonczenie dalej prowadzące . .

Obywatele, sędziemy iż potaniem wyjaśnieniu rzeczy, najmniejszą wadliwość, co do myśli ciągle nas ożywiającej, pozostać już w Was nie może. Przekonania nasze były, są i będą zawsze, tak jak Wasze, jedne i te same.

W zakonczeniu raz, jeszcze wyznamy Was, abyście przytępując do wyborów, na tych tylko ciałonkówdage zwrócili; który pod czujnym okiem Waszém z gorliwością i poświęceniem bez przerwy pracowali, których zdolności i serdeczne zaangażowanie demokratycznych zasad, dostatecznie sław są znane. Oni, bez imion i znaczenia, Waszém otoczeni zaufaniem, Waszém współdziałaniem wsparci, Waszém myśli wierni reprezentanci, lepij spełniłi potrafią postannictwo swoje, jak ci wszyscy, za którymi zważać na trytko przemawia opinia, bez których czas dopiero na przedziwną drogę na powadzić zdola. -

Termin do wotowania na trzech ciałonkówd przysięż, Cend^z, na dzień 13 Sierpnia nazwał się mamy.

Niedopełnienie przepisów ustawy w pierwszych wotowaniach, przez znaczną liczbę ciałonkówd, zmusza nas do przypomnienia im raz, jeszcze:

1° iż wota na ciałonkówd Cend^z nie zbiorowo, ale pojedynczo przez każdego w szczególności ciałonka, na osobnej kartce dardane bydz winny; że zatem dostowną kopią każdej kartki w protokule zapisanej, z wymienieniem nazwiska wotującego, nie zaś prosty wypadek głosowania, Cenzuralizacji przesyłai należy.

2° iż wszyscy bez wyjątku ciałonkowie wotowai powinni w oznaczonym terminie, i za raz na zapituz po dokonanych wyborach zebrane od obecnych i nieobecnych na posiedzeniu ciałonkówd wota, do Cend^z przestai; że zatem na katalizowanie żadnych innych czynności, jakto dotąd bywato z ekspedycją czełkai nie należy. -

Wypadek wotowania, kawił całkiem od dopilnowania terminu. Jeżeli albowiem niedostateczna ilość ciałonkówd głosowai będzie, albo co na jedno wychodzi wota swoje za późno nadeszłe, większość jakiej prawo wymaga stanie się do otrzymania niepodobna, przez co raz jeszcze musielibyśmy wotowai. Kiedy tyle nieprzewidzianych, od woli naszej nie zależących okoliczności, tak długo na przygotowanieczem zatrzymato nas stanowisku, niechkie przynajmniej nie cięży na ciałonkach Tow^z wina w ten czas, kiedy jedynie do ściłego zastosoowania się do prawa, wójcie na rozleglejszą drogę kawiato. -

Podiers d. 20 Lipca 1837r.

Sekretarz

Robert Chmielewski

Pozdrowienie i braterstwo
Prowadzący z Kolei

W. Helman

	liczba członków motywujących	Mahimowski Tomasz	Januszewicz Tęsiel	Jankubowski Henryk	Bobinski Franciszek	Nabiałak Ludwik	Zaczajski Lucjan	Przytycki Karol	Moldorff Aleksander	Domisławski Walenty	Ortega Józef	Michałowski Walery	Chryzostomski Adolf	Odyniec Antoni	Athuzimowicz Antoni	Pichowski Semyon	Stramas Franciszek	Paraszo Wojciech	Terlecki Hipolit	Gawronski Andrzej	Wielogłowski Henryk	Breanin Walery	Zaleski Józef	Chodźko Michał	Korobieniec Edmund	Zaleski Bogdan	Żymler Antoni	Wierciński Ludwik	Wysocki Juliusz	Pręgiński Ferdynand
78. z przeniesienia	623	470	425	409	222	148	123	108	91	79	55	36	42	39	32	27	22	8	15	12	10	2	9	7	7	7	7	7	6	5
Angoulême	13	9	8	5	5	..	7	2	5	..	4
Sax	3	3	3	3	3
St Jean d'Angely	3	3	3	3
Montreuilton & Orvalie	4	4	4	4	..	4
Annonay	2	2	2	2	..	2
Paryż (Bastilia)	15	15	14	8	5	1	14	1	1
Alexon	3	3	3	3	..	3
Castres	6	6	6	6	6
La Capelle	9	9	..	9	9	..	9
Bange	6	6	..	6	6	..	6
Calonowie Centralizacji	8	7	8	8
	695	537	468	463	257	155	148	112	97	82	59	50	45	39	32	28	24	16	15	13	11	10	9	7	7	7	7	6	5	

Dalszy ciąg wotów na 4^{ch} członków

- Tomkiewicz Karim: 4. — Chmielewski Probi: 4. — Mitkowski Lud: 4. — Zaleski Adolf: 3. —
 Wielogłowski Poleciał: 3. — Broniewski Józef: 2. — Kulkowski Jęz: 2. — Janowski Jan Nepi: 2. —
 Stowicki Józef: 2. — Odyniec Tomasz: 2. — Dembinski Mich: 1. — Jochacewski Piotr: 1. —
 Czernski Józef: 1. — Siquito Adolf: 1. — Bierziel Zygm: 1. — Świdziński: 1. —
 Gorski Juliusz: 1. — Tomaszewicz: 1. — Nowakowski Marek: 1. — Dulcin Karol: 1. —
 Lubanski Aleksander: 1. — Prądziński Jędrzej: 1. — Cieszkowski Konrad: 1. — Sumiński Bogdan: 1. —
 Teriorski Jan Karim: 1. — Wilczyński Jan: 1. —

Za zgodności z aktami świadcze
 Sekretarza Centralizacji
 Robert Chmielewsky